

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1948

Vyhlášené: 03.06.1948 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.1949 do: 30.06.1950

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

118

Z á k o n

ze dne 28. dubna 1948

o organizaci velkoobchodní činnosti a o znárodnění velkoobchodních podniků.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

ODDÍL I.

Organisace velkoobchodní činnosti.

§ 1

Velkoobchodní činnost, s výjimkou obchodu zahraničního a obchodní činnosti provozované státními finančními monopoly, se vyhrazuje podnikům pověřeným ministrem vnitřního obchodu.

§ 2

(1) Velkoobchodní činností podle tohoto zákona se rozumí po živnostensku v tuzemsku prováděný nákup zboží vlastním nebo cizím jménem na vlastní nebo cizí účet a jeho další zcizování (v téže podstatě nebo po změnách, jimiž se zboží přizpůsobuje ve smyslu § 38a) živnostenského řádu nebo podle § 54 živnostenského zákona potřebám kupujícího, aby byl umožněn jeho odbyť fyzickým nebo právnickým osobám, které je dále prodávají, ve svém podniku zpracují nebo spotřebují, a spotřebitelům ve velkém. Činnost komisionáře a jednatele je vždy činností velkoobchodní.

(2) Za velkoobchodní činnost podle tohoto zákona se pokládá činnost uvedená v odstavci 1 u společností výdělkových a hospodářských, zřízených podle zákona ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř.z., o výdělkových a hospodářských společnostech, na Slovensku u družstev, zřízených podle §§ 223 a násl. zák. čl. XXXVII/1875, o obchodním zákonu, i když není provozována po živnostensku.

(3) Ministr vnitřního obchodu určí vyhláškou v Úředním listě, kdo se v jednotlivých oborech velkoobchodní činnosti považuje za podnikového zpracovatele, spotřebitele a spotřebitele ve velkém.

(4) Ministr vnitřního obchodu může stanovit, ve kterých obchodních oborech nebo u kterých podniků velkoobchodní činnost nepodléhá tomuto zákonu. Opatření všeobecné povahy vyhlásí v Úředním listě.

§ 3

Ministr vnitřního obchodu stanoví vyhláškou v Úředním listě, ve kterých oborech a v jakém rozsahu mohou výrobci nebo dovozci přímo dodávat suroviny, polotovary, hotové výrobky a pomocné látky všech druhů výrobním podnikům.

§ 4

(1) Velkoobchodní činností pověří ministr vnitřního obchodu národní podniky zřízené podle tohoto zákona. Touto činností může však ministr vnitřního obchodu pověřiti také státní podniky, podniky ve správě Fondu národní obnovy, národní podniky výrobní, ústřední a oblastní orgány znárodněného průmyslu, velkoobchodní ústředí spotřebních a zemědělských družstev, zejména pokud jde o styk s jejich členskými družstvy, družstva spotřební a družstva zemědělců a malých živnostníků, při čemž zároveň určí rozsah této činnosti.

(2) Podniky pověřené podle odstavce 1, věty druhé jsou povinny provozovati velkoobchodní činnost odděleně od své ostatní činnosti. Ministr vnitřního obchodu dozírá na tuto velkoobchodní činnost a může ji kdykoliv svými nebo jím pověřenými orgány přezkoumávati a udíleti pro ni závazné pokyny.

(3) Pověří-li ministr vnitřního obchodu velkoobchodní činností národní podniky výrobní, ústřední nebo oblastní orgány znárodněného průmyslu, vykonává příslušný ministr svou působnost při jmenování a odvolávání náměstka ředitele, a nebyl-li ustanoven, ředitele těchto národních podniků, ústředních a oblastních orgánů v dohodě s ministrem vnitřního obchodu.

ODDÍL II.**Rozsah znárodnění.****§ 5**

Za velkoobchodní podniky se pokládají, pokud se neprokáže opak, všechny podniky, které provozují činnost uvedenou v § 2, odst. 1 a 2, zejména všechny podniky, které byly dne 25. února 1948 členy Hospodářské skupiny velkoobchodu a zahraničního obchodu.

§ 6

(1) Ministr vnitřního obchodu, na Slovensku po slyšení pověřence průmyslu a obchodu, může vyhláškou v Úředním listě znárodniti zestátněním s účinností od 1. ledna 1948 některé podniky provozující velkoobchodní činnost.

(2) U podniků provozujících zároveň velkoobchodní činnost podle tohoto zákona a zahraniční obchod podle zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 119 Sb., o státní organizaci zahraničního obchodu a mezinárodního zasilatelství, dohodnou se ministři vnitřního obchodu a zahraničního obchodu, přihlížeje k tomu, zda převažuje význam podniku ve vnitřním nebo v zahraničním obchodě, podle kterého z obou zákonů se bude postupovat.

§ 7

Velkoobchodní podniky (§ 5), které nebudou znárodněny podle § 6, odst. 1 ani pověřeny podle § 4, zastaví svou činnost dnem, který určí ministr vnitřního obchodu vyhláškou v Úředním listě. Tímto dnem zanikají jejich oprávnění k provozování velkoobchodní činnosti.

§ 8

(1) Znárodněním nabývá stát vlastnictví k znárodněnému majetku.

(2) Znárodněním se týká

a) nemovitostí, budov a zařízení,

- b) příslušenství podniku počítajíc v to všechny movitosti a práva (licence, živnostenská oprávnění, známky, vzorky a pod.), směnky, cenné papíry, vkladní knížky, hotovosti a pohledávky,
- c) jiných movitostí a práv, než která jsou příslušenstvím podniku.

(3) Majetku uvedeného v odstavci 2 se znárodnění týká, slouží-li nebo je-li určen k provozu znárodněného podniku, i když náleží někomu jinému než vlastníku podniku. Patentů a zásob se znárodnění týká jen, patří-li vlastníku nebo provozovateli znárodněného podniku.

(4) Spolu s podnikem se znárodnňují v rozsahu plynoucím z ustanovení odstavců 2 a 3:

- a) veškeré obchodní podniky a závody náležející vlastníku nebo provozovateli znárodněného podniku,
- b) veškeré podniky a závody, které tvoří s podnikem znárodněným hospodářský celek, i když náleží někomu jinému než vlastníku znárodněného podniku.

(5) Náleží-li znárodněný podnik komanditní společnosti na akcie, akciové společnosti, společnosti s ručením obmezeným, znárodnňuje se veškerý jejich majetek, jakož i ve stejném rozsahu podniky koncernové, u kterých jim náleží více než polovina základního kapitálu nebo na které mají rozhodující vliv.

(6) Ministr vnitřního obchodu, na Slovensku po slyšení pověřence průmyslu a obchodu, může vyjmouti též ze znárodnění jednotlivé majetkové kusy, majetkové soubory nebo práva, pokud jich není nezbytně třeba k provozu národního podniku a ponechati je dosavadnímu vlastníku, kterému může zároveň uložit podmínky, zejména podmínku, že do stanovené lhůty zřídí ve prospěch národního podniku služebnost nebo užívací právo.

(7) O rozsahu znárodnění podle odstavců 2 až 5 rozhoduje ministr vnitřního obchodu, na Slovensku po slyšení pověřence průmyslu a obchodu. Pro řízení o zjištění rozsahu znárodnění neplatí ustanovení vládního nařízení ze dne 13. ledna 1928, č. 8 Sb., o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správní řízení).

§ 8a.

Pokiaľ v odbore pôsobnosti ministra vnútorného obchodu sa majetok znárodnený podľa tohto zákona nepoužije na zriadenie národného podniku alebo na začlenenie do národného podniku, alebo pokiaľ taký majetok nebude sverený do správy orgánom v odbore jeho pôsobnosti, môže minister vnútorného obchodu taký majetok po dohode s ministrom financií a iným ministrom previesť do právomoci tohto ministra, aby o ňom urobil opatrenie vo vlastnom odbore pôsobnosti, alebo ho môže sveriť do správy komunálnym podnikom alebo za náhradu určenú podľa § 13 ho prenechať iným právnickým osobám.

§ 9

Ministr vnitřního obchodu, na Slovensku po slyšení pověřence průmyslu a obchodu, může uložit vlastníku velkoobchodního podniku, jehož činnost byla zastavena podle § 7, aby převedl části majetkových podstat, zejména zásoby zboží, zastaveného velkoobchodního podniku za náhradu podle § 13 do vlastnictví národního podniku, který zároveň určí.

§ 10

(1) Národní podnik, do kterého sa začleňuje majetok znárodněného podniku vstupuje v deň prevzatia do jeho záväzkov. Ak sa začlení majetok do niekoľkých národných podnikov, určí minister vnútorného obchodu, do ktorých záväzkov vstúpia jednotlivé národné podniky.

(2) Ak sverí minister vnútorného obchodu znárodnený majetok do správy orgánom v odbore svojej pôsobnosti, určí zároveň po dohode s ministrom financií, ktoré záväzky s týmto majetkom prechádzajú, a to dňom prevzatia majetku.

(3) Národný podnik, do ktorého sa začleňuje majetok znárodnený podľa § 8 ods. 3 a ods. 4 písm. b), ktorý patril niekomu inému než vlastníkovi podniku, vstupuje do záväzkov vyplývajúcich z práv viaznúcich na tomto majetku, a to v rozsahu a za podmienok určených o tom v predpisoch vykonávajúcich dekrét prezidenta republiky č. 100/1945 Sb., o znárodnení baní a niektorých priemyslových podnikov, v znení predpisov ho meniacich a doplňujúcich (ďalej len „dekrét“). Tie isté predpisy platia aj pre úpravu prechodu takých záväzkov, ak sa majetok sverí do správy orgánom v odbore pôsobnosti ministra vnútorného obchodu alebo podľa § 8a prevedie do právomoci iného ministra alebo sverí do správy komunálnemu podniku alebo prenechá inej právnickej osobe.

(4) Minister vnútorného obchodu môže po dohode s kompetentným ministrom a ministrom financií urobiť opatrenie o prechode záväzkov patriacich ku znárodnenému majetku, ktorý bol podľa § 8a prevedený do právomoci iného ministra alebo sverený do správy komunálnemu podniku alebo ponechaný inej právnickej osobe.

(5) K záväzkom znárodneného podniku nepatria záväzky, podľa ktorých má majetok tohto podniku alebo jeho časť prejsť po dni začiatku účinnosti tohto zákona na tretiu osobu. Za záväzky znárodneného podniku sa nepokladajú ani osobné dane, dávky a poplatky bývalého vlastníka; také záväzky neprechádzajú s majetkom, ktorý bol začlenený do národného podniku alebo sverený do správy orgánom podľa odseku 2 alebo s ktorým bolo urobené opatrenie alebo ktorý bol prenechaný podľa § 8a, ani sa nemožno uspokojiť, pokiaľ ide o ne, z majetku znárodneného podniku. Osobnými daňami a dávkami sa rozumejú daň dôchodková, vojnový príspevok, daň rentová priamo vyberaná, daň z majetku podľa vládneho nariadenia č. 410/1942 Sb., majetkové dávky podľa zákona č. 134/1946 Sb., o dávke z majetkového prírastku a o dávke z majetku, v znení zákonov ho meniacich a doplňujúcich, a mimoriadne dávky podľa zákona č. 185/1947 Sb., o mimoriadnej jednorázovej dávke a mimoriadnej dávke z nadmerných prírastkov na majetku, v znení zákona č. 180/1948 Sb. Spôsob úhrady týchto osobných daní a dávok určí Ministerstvo financií vyhláškou v príslušnom úradnom liste.

(6) Pri záväzkoch, ktoré sú hospodársky neodôvodnené, počítajúc do toho záväzky zo služobných smlúv, zaručujúce zamestnancom neprimerane vysoké platy, zaopatrovacie požitky, odbavné a pod., môže sa národný podnik domáhať zrušenia alebo inej primeranej úpravy. Ak nedôjde o tom k dohode, rozhodne rozhodcovský súd zriadený podľa zákona č. 228/1946 Sb., o rozhodcovských súdoch pre úpravu niektorých záväzkov národných podnikov, v znení zákona č. 272/1948 Sb. Ustanovenia viet prvej a druhej platia primerane tiež, ak ide o záväzky, ktoré prechádzajú so sverením znárodneného majetku do správy orgánom podľa odseku 2 alebo ktoré prechádzajú podľa odseku 4.

(7) Pokiaľ z opatrenia, ktorým sa znárodnený majetok sveruje do správy orgánom v odbore pôsobnosti ministra vnútorného obchodu alebo iného ministra, nevyplýva nič iné, neurčí štát za záväzky znárodneného podniku, ani keď dôjde k úprave záväzkov podľa § 11.

§ 11

(1) Jsou-li znárodněný podnik nebo jiná začleněná majetková podstata ke dni převzetí předluženy, může národní podnik požádati soud, aby do výše obecné ceny aktiv předluženého podniku nebo předlužené podstaty ke dni převzetí upravil uspokojení závazků, patřících k tomuto podniku nebo k této podstatě a určil jejich splatnost, přihlížející k hospodářským možnostem národního podniku.

(2) Věřitelé jsou povinni na vyzvání soudu vyhláškou v Úředním listě ve lhůtě soudem stanovené přihlásiti své nároky k řízení o návrhu podle odstavce 1; neučiní-li tak, jejich nároky proti národnímu podniku zanikají.

(3) Úprava podle odstavce 1 se provede takto:

- a) Nedotčeny zůstávají závazky vyplývající z nároků věřitelů na vyloučení věcí z podstaty znárodněného podniku nebo jiné začleněné majetkové podstaty, pokud takovéto nároky nezanikly znárodněním;
- b) nedotčeny zůstávají též závazky, vyplývající z nároků věřitelů, majících právo na oddělené uspokojení z určité věci, pokud jsou kryty hodnotou této věci;
- c) ostatní závazky, které podle pořadí jim příslušejícího [písm. d)] nebudou plně kryty rozdílem mezi obecnou cenou aktiv znárodněného podniku nebo jiné začleněné majetkové podstaty a hodnotou závazků, které podle ustanovení písm. a) a b) zůstanou nedotčeny, se uspokojí poměrně. Za takovéto závazky se pokládají také závazky uvedené pod písm. b), které nejsou kryty způsobem tam uvedeným;
- d) závazky, na něž se vztahují ustanovení písm. c), se zařazují podle pořadí do čtyř tříd. Do první třídy náležejí náklady řízení, do druhé až čtvrté třídy náležejí závazky, které podle obdoby konkursního řízení náležejí do první až třetí třídy. Závazky téže třídy mají mezi sebou stejné pořadí.

(4) Pokud závazky podle pořadí jim příslušejícího nebudou uspokojeny úpravou podle odstavce 3, nepůsobí proti národnímu podniku. Úprava závazků podle odstavce 3 působí toliko proti národnímu podniku.

(5) Zákonem budou vydány podrobné předpisy o příslušnosti soudní, o řízení podle předcházejících odstavců, o jeho účincích na promlčení pohledávek, na spory, na exekuční a konkursní řízení a na práva na oddělené uspokojení a o způsobu, jak se zjišťují nároky věřitelů.

§ 12

(1) Národní podnik může odporovati právním jednáním, která vykonal vlastník majetku znárodněného podle oddílu II po 27. říjnu 1945 v úmyslu poškoditi nebo ztížit znárodnění nebo zavléci ve svůj nebo cizí prospěch majetkové hodnoty.

(2) Odporovati lze do dvou let ode dne uveřejnění vyhlášky, kterou se o znárodněném majetku činí opatření podle § 14. Jinak platí přiměřeně ustanovení zákona ze dne 27. března 1931, č. 64 Sb., kterým se vydávají řády konkursní, vyrovnací a odpůřčí.

(3) Právní jednání o převodu velkoobchodních podniků (§ 5) nebo o převodu kapitálových účastí na společnostech, jejichž podniky se znárodnují podle oddílu II, pokud byla uzavřena v době dvou měsíců přede dnem znárodnění, jsou platná jen, schválí-li je ministerstvo vnitřního obchodu.

ODDÍL III.

Náhrada.

§ 13

(1) Pokud není stanoveno jinak, přísluší za majetek znárodněný podle oddílu II a za majetkové podstaty (jejich části) převedené do vlastnictví národního podniku podle § 9 náhrada; platí o ní přiměřeně ustanovení §§ 7 až 11 dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 100 Sb., o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků, ve znění zákona ze dne 28. dubna 1948, č. 114 Sb., o znárodnění některých dalších průmyslových a jiných podniků a závodů a o úpravě

některých poměrů znárodněných a národních podniků (dále jen „dekret“) a článku III zák. č. 114/1948 Sb.

(2) Náhrada se neposkytuje za majetek znárodněný podle oddílu II, který ke dni znárodnění vlastnický náležel nebo náleží osobám fyzickým, jež byly nebo budou právoplatně odsouzeny soudy pro zločin nebo přečin spáchaný do dne znárodnění

- a) po 5. květnu 1945 podle zákona ze dne 19. března 1923, č. 50 Sb., na ochranu republiky, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících nebo
- b) podle § 43 dekretu nebo
- c) podle zákona ze dne 13. února 1947, č. 15 Sb., o stíhání černého obchodu a podobných pletich nebo
- d) podle zákona ze dne 13. února 1947, č. 27 Sb., o trestní ochraně provádění dvouletého hospodářského plánu nebo
- e) podle zákona ze dne 18. července 1946, č. 165 Sb., o trestní ochraně národních podniků, znárodněných podniků a podniků pod národní správou.

(3) O použití cenných papírů odpovídajících hodnotě znárodněného majetku, za který se neposkytuje náhrada osobám uvedeným v odstavci 2, platí přiměřeně ustanovení § 5, odst. 2, č. 2 zákona ze dne 11. března 1948, č. 51 Sb., o úpravě některých finančních poměrů národních podniků průmyslových a potravinářských.

ODDÍL IV.

Národní podniky a jejich organisace.

§ 14

(1) Z majetkových podstat znárodněných podniků, z majetkových podstat nabytých státem konfiskací nebo jiným způsobem, z podniků a závodů, které náleží státu a z jiného majetku státního zřídí ministr vnitřního obchodu v dohodě s ministrem financí, na Slovensku též po slyšení pověřenců průmyslu a obchodu a financí, národní podniky nebo je začlení do národního podniku.

(2) Ministru vnitřního obchodu, na Slovensku po slyšení pověřence průmyslu a obchodu, přísluší zřídit odštěpný (vedlejší) závod národního podniku.

(3) Zřízení národního podniku nebo odštěpného (vedlejšího) závodu se vyhlásí v Úředním listě.

(4) Ministr vnitřního obchodu může v dohodě s ministrem financí, na Slovensku také po slyšení pověřenců průmyslu a obchodu a financí, vyjmouti z národních podniků jednotlivé majetkové kusy a práva, nepotřebuje-li jich národní podnik nezbytně ke svému provozu a přenechat je v dohodě s věcně příslušným ministrem k začlenění do podniků, ústavů, nebo zařízení, které tomuto ministru přísluší zřizovati.

(5) Části majetkových podstat národních podniků vytvořených podle dekretu č. 100/1945 Sb., a podle dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 101 Sb., o znárodnění některých podniků průmyslu potravinářského, ve znění předpisů tyto dekrety doplňujících nebo pozměňujících, které slouží k provozování velkoobchodu, vyjme k návrhu ministra vnitřního obchodu ministr, do jehož působnosti národní podnik spadá, v dohodě s ministrem financí, na Slovensku též po slyšení příslušných pověřenců, z těchto podniků a ministr vnitřního obchodu je začlení do národních podniků zřízených podle tohoto zákona.

(6) Majetek znárodněný podle oddílu II může ministr vnitřního obchodu v dohodě s ministrem financí a s věcně příslušným ministrem, na Slovensku též po slyšení pověřence průmyslu a obchodu,

1. přenechati za náhradu připadající na takový majetek podle § 13,
 - a) podnikům lidové správy, které budou zřízeny podle zvláštního zákona,
 - b) společenstvům výdělkovým a hospodářským (družstvům) nebo jiným právníckým osobám,
2. převést do působnosti jiného ministra, aby jej začlenil do podniků, ústavů nebo zařízení, na něž se jeho působnost vztahuje.

(7) Opatření podle odstavce 1 se činí, jde-li o majetkovou podstatu konfiskovanou podle dekretu presidenta republiky ze dne 25. října 1945, č. 108 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondch národní obnovy, jakož i pokud jde o majetkové podstaty, spravované podle § 16 zákona ze dne 16. května 1946, č. 128 Sb., o neplatnosti některých majetkové-právních jednání z doby nesvobody a o nárocích z této neplatnosti a z jiných zásahů do majetku vzcházejících, po slyšení předsedy osidlovacího úřadu.

(8) Rozsah majetkových podstat, jichž se týkají opatření uvedená v odstavci 7, určí ministerstvo vnitřního obchodu v dohodě s osidlovacím úřadem a Fondem národní obnovy, na Slovensku též po slyšení pověřenectva průmyslu a obchodu, přiměřene podle předpisů pro přiděl konfiskovaného majetku.

§ 16

O právním postavení organizaci národních podniků, o vyrovnání některých daňových závazků, o úhradě za konfiskované majetkové podstaty a o osvobození od daní, poplatků a dávek platí přiměřeně ustanovení §§ 13, 15 až 17, § 18, odst. 1, §§ 19 až 36, 40 až 42 dekretu. Dokud nebude zřízen ústřední (oblastní) orgán, vykonává jeho pravomoc podle §§ 21, 22 a 27 dekretu a § 19, odst. 2 tohoto zákona ministr vnitřního obchodu, na Slovensku po slyšení pověřence průmyslu a obchodu.

ODDÍL V.

Přechodná ustanovení.

§ 17

Ode dne vyhlášení tohoto zákona platí pro vlastníka velkoobchodu nebo jiného provozovatele, u osob právníckých pro orgán povoláný zastupovati je navenek, po případě pro národního správce, ustanovení §§ 37 a 38 dekretu, při čemž k platnosti právních jednání přesahujících běžnou správu jest třeba předchozího souhlasu ministerstva vnitřního obchodu, které jej na Slovensku udělí po slyšení pověřenectva průmyslu a obchodu.

§ 18

(1) Do doby, než bude dokončena organizace velkoobchodní činnosti podle tohoto zákona, může ministr vnitřního obchodu na Slovensku po slyšení pověřence průmyslu a obchodu, do každého velkoobchodního podniku ustanovit svého zmocněnce.

(2) Zmocněnec spravuje zatímně podnik obdobně podle ustanovení § 37 dekretu. Ustanovením zmocněnce se zrušuje národní správa zavedená podle dekretu presidenta republiky ze dne 19. května 1945, č. 5 Sb., o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody a o národní správě majetkových hodnot Němců, Maďarů, zrádců a kolaborantů a některých organizací a ústavů, po případě podle nařízení Slovenské národní rady ze dne 5. června 1945, č. 50 Sb. n. SNR, o národní správě.

(3) Pro ustanovení zmocněnce a jeho odvolání platí obdobně ustanovení §§ 14 až 16, 18 a 19 dekretu č. 5/1945 Sb., po případě §§ 13 až 15, 17 a 18 nařízení č. 50/1945 Sb. n. SNR.

(4) Právní jednání vlastníků, držitelů a správců, která se týkají majetkové podstaty podniku, pro něž byl ustanoven zmocněnec, jsou, pokud k nim došlo po jeho ustanovení, neplatná.

(5) Při výkonu své funkce podléhá zmocněnec dozoru ministra vnitřního obchodu; ustanovení §§ 22 a 23 dekretu č. 5/1945 Sb., po případě ustanovení § 20, odst. 1, věty druhé a §§ 21 a 22 nařízení č. 50/1945 Sb. n. SNR platí obdobně.

§ 19

(1) Dosavadní vlastníci, držitelé nebo národní správci velkoobchodních podniků podají ministerstvu vnitřního obchodu hlášení, jehož vzor vyhlásí ministr vnitřního obchodu v Úředním listě. Toto hlášení jest podati do 15 dnů ode dne vyhlášení vzoru. V řízení musí spolupůsobiti též osoby, které k tomu budou vyzvány ministerstvem vnitřního obchodu. Hlášení má býti podepsáno i závodní radou nebo závodním důvěrníkem; pokud hlášení nepodává dosavadní vlastník nebo držitel znárodněného majetku, je povinen připojiti k němu své vyjádření.

(2) Osoby, uvedené v odstavci 1 jsou povinny spolupůsobiti při sestavování účetních uzávěrek za dobu do znárodnění, pokud k tomu budou vyzvány příslušným ústředním orgánem.

§ 20

Podniky pověřené velkoobchodní činností podle § 4 umístí ve svých službách podle možnosti především zaměstnance podniků dotčených tímto zákonem.

§ 21

Majitelům velkoobchodů dotčených tímto zákonem, kteří jinak vyhoví zákonným podmínkám, udělí příslušný živnostenský úřad právo provozovati maloobchod se zbožím, s nímž dosud obchodovali ve velkém, po případě se zbožím příbuzného druhu.

ODDÍL VI.

Ustanovení trestní.

§ 22

(1) Kdo se dopustí pletich v úmyslu, aby znárodnění podniků podléhajících znárodnění zestátněním zmařil nebo zvýšenou měrou ztížil, bude potrestán pro zločin těžkým žalářem od jednoho roku do pěti let a trestem na penězích do deseti milionů Kčs; v oboru působnosti trestního zákona zák. čl. V/1878 vysloví soud zároveň ztrátu úřadu a dočasně odnětí politických práv.

(2) Kdo poruší některé ustanovení tohoto zákona nebo nařízení podle něho vydaných, bude potrestán, nejde-li o čin soudně trestný, okresním národním výborem pro správní přestupek trestem na penězích (pokutou) do pěti milionů Kčs a trestem na svobodě (vězením, uzamčením) do šesti měsíců nebo některým z těchto trestů; pro případ nedobytnosti trestu na penězích uloží se náhradní trest na svobodě podle míry zavinění do šesti měsíců. Uloží-li se oba tresty zároveň, nesmí trest na svobodě spolu s náhradním trestem za nedobytný trest na penězích činiti více než šest měsíců.

(3) Tresty na penězích připadají státu.

§ 23

(1) Ukládá-li soud nebo okresní národní výbor trest na penězích zaměstnanci, zmocněnci, zástupci nebo jinému orgánu fyzické nebo právnické osoby, při jejímž zastoupení byl čin trestný

podle § 22 spáchán, může vysloviti, že tato osoba ručí za uložený trest na penězích rukou společnou a nerozdílnou.

(2) Tato osoba musí býti, je-li soudu (okresnímu národnímu výboru) známa, obeslána k jednání v první stolici a je oprávněna přednésti skutkové okolnosti, jež mohou mít význam pro posouzení věci a činiti návrhy.

(3) Výrok o ručení třeba pojmouti do rozsudku (trestního nálezu) a osoba tímto výrokem postížená má právo bráti jej v odpor odvoláním. V řízení pro soudně trestný čin může se veřejný žalobce odvolati také tehdy, když takový výrok nebyl učiněn. O odvolání proti takovému výroku platí totéž, co o odvolání proti výroku o trestu.

(4) Tresty na penězích se dobývají na osobě, již bylo ručení uloženo, podle všeobecných ustanovení platných o trestech na penězích.

§ 24

(1) Při odsouzení pro zločin podle § 22, odst. 1 nebo při odsouzení pro správní přestupek podle § 22, odst. 2 k trestu na svobodě nebo na penězích přesahujícímu jeden milion Kčs uveřejní se rozsudek (trestní nález) v jednom nebo několika denních listech určených rozsudkem (trestním nálezem) na útraty odsouzeného.

(2) Soud (okresní národní výbor) stanoví, zda mají býti uveřejněny i důvody rozsudku (trestního nálezu) nebo jejich podstatný obsah ve znění, které sám určí.

§ 25

Z odsuzujícího trestního nálezu lze se do 15 dnů od jeho doručení odvolati k zemskému národnímu výboru, který rozhodne s konečnou platností. Odvolání jest podati u okresního národního výboru, který nález vydal. Odvolání má odkladný účinek.

§ 26

Přestupky tohoto zákona se promlčují ve 3 letech.

ODDÍL VII.

Účinnost a provedení.

§ 27

(1) Ustanovení §§ 5, 6, 8, 10, 11, 14 a 16 nabývají účinnosti dnem 1. ledna 1948; ostatní ustanovení dnem vyhlášení.

(2) Tento zákon provede ministr vnitřního obchodu v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Dr. Beneš v. r.

Gottwald v. r.

Krajčír v. r.

